

Nasjonalbiblioteket avd. Rana
Depotbiblioteket

INTIMSCENEN

HASSE KARLSSON AVSLØRER

AV HENNING MANKELL OVERSATT AV TORE RENBERG

NORGESPREMIERE LØRDAG 15. MARS 2003

Billettbestilling: 51 91 90 90
www.rogaland-teater.no

VELKOMMEN

Har du noen gang snudd kikkerten for å se folk mindre enn det de egentlig er? Det kan være fristende noen ganger, når man ikke er fortlølig og trygg på omstendighetene...

Hasse Karlsson avslører handler om et vennskap mellom to gutter, som bygges på feil premisser. Hva gjør man ikke for å holde på et vennskap, selv om det strider i mot en selv?

Henning Mankell har den senere tiden blitt forbundet med krim og Kurt Wallander. I teatersammenheng kjenner vi ham både som dramatiker og instruktør. *Hasse Karlsson avslører* er et stykke om klasseskille, fordommer, vennskap og svik, men også om to gutters tornefulle vei til å bli voksne.

Svalen: "Man må øve seg på å bli voksen... Ellers fortsetter man å være barn selv om man blir flintskalla..."

Hasse: "Jeg forstår ikke hva du mener?"

Svalen: "Har du ikke sett de voksne? Hvordan de hevner seg på hverandre? Har du ikke sett det...?"

Velkommen.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Ingjerd Egeberg'. The signature is fluid and cursive.

Ingjerd Egeberg
Teatersjef

HASSE KARLSSON AVSLØRER

AV HENNING MANKELL OVERSATT AV TORE RENBERG

ROLLELISTE:

Hasse: ANDERS DALE

Svalen: JOHN FJELNSETH BRUNGOT

Hasses mor: SIGNY SANDSBERG

Hestehandlerkjerringen: ILSE KRAMM

Janine/Aurelia: JORILL KITTANG

OM HASSE KARLSSON AVSLØRER

I 1991 skrev og regisserte Mankell *Hasse Karlsson avslører*.

Ja, det er den samme Mankell du har hørt om, den verdensberømte krimforfatteren som også er godt kjent i Norge. Han er kjent som forfatter, dramatiker og regissør.

I *Hasse Karlsson avslører* bruker han teatrets virkemidler for å fortelle en psykologisk historie. Det er altså ingen kriminalhistorie han har skrevet denne gangen.

Historien utspilles i et lite svensk bygdesamfunn i løpet av den strenge vinteren 1948, og foregår som et tilbakeblikk i Hasse Karlssons hode mange år senere.

Hasse Karlsson forteller om da faren ringte og fortalte at moren var alvorlig syk og snart kom til å dø. Da telefonen kom, hadde Hasse og moren vært uvenner i 26 år.

I løpet av alle de årene har de ikke hatt annen kontakt enn å ønske hverandre god jul og god sommer per telefon. Nå ringer derfor faren med et ønske om at Hasse skal komme hjem og se

moren før hun blir så dårlig at hun ikke kjenner sønnen igjen.

Årsaken til Hasse Karlssons uvennskap med moren, ligger i fortiden. Fra den gangen han og Svalen blir kompiser, og grusomme hendelser tok til å skje...

Dette stykket er blitt satt opp i flere land i Europa, og særlig ofte i Tyskland. Det blir norgespremiere på Rogaland Teater.

Om handlingen sier instruktøren, Simon Lay, at det er et stykke til opplevelse og ettertanke. Handlinger som i utgangspunktet er uskyldige, kommer ut av kontroll, og i stedet for å ta konsekvensen av det en gjør, så kvitter de seg med problemet. Simon Lay trekker en parallell til den tragiske James Bulger-saken som skjedde for ti år siden, hvor to gutter i 10-11 års alderen tok livet av en toåring. Barn finner på mye rart når voksne ikke er tilstede og passer på. Barna vil ha grenser, men strekker dem hele tiden lengst mulig. Noen ganger strekkes disse grensene altfor langt.

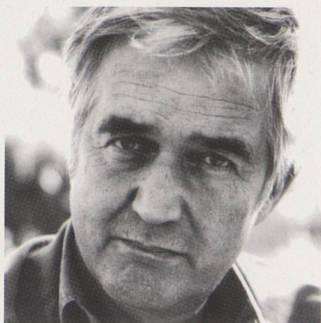

Foto: Ulla Montan

HENNING MANKELL, forfatter

Henning Mankell er født 1948 i Stockholm og har vokst opp i Härjedalen. Nå veksler han mellom å være bosatt i Maputo i Mosambique og i Gøteborg.

Mankell uttaler på hjemmesidene til Ordfront forlag på spørsmål om hva som driver ham:

"En grunnläggande drivkraft för mig är att efter fattig förmåga skape en förändring av den förfärlige värld vi lever i. Den blir värre och värre på alla nivåer. Det handlar om utsugning, plundring och förnedring. Jag har en viss möjlighet att delta i motståndet. Det mesta jag gör är delar av ett motstånd, ett solidaritetsarbete. Jag önskar jag kunde göra mer av värde och at världen ändras till at bli anständig."

Mankell gleder seg stort over at stykket hans nå skal ha norgespremiere. Han skriver i en e-post at han gjerne ville vært tilstede på premieren, men at det dessverre ikke går på grunn av

travle tider og mye reising. Men han ber oss overbringe hans hilsen, hvor han sier at han tenker på oss her på Rogaland Teater.

Dette er hva han sier om forestillingen:

"Jag växte upp i Nord-Sverige, intill en älv och intill den bro som spelar huvudrollen i pjäsen. I min verklighet och i mina drömmar fanns de människor jag skriver om i pjäsen. Och de saker som händer, de hände också i verkligheten."

Nånstans står jag nog i skuggorna och ser det hela utspelas. En bit av alla dom här människorna är jag själv. Och jag tror att pjäsen mest av allt handlar om hur svårt det är att hitta vem man egentligen är. För att göra det måste man nog stå ensam på en jämvägsbro mitt i vinternatten och skrika rakt ut mot stjärnorna när man är ung...

Henning Mankell

RE GUD, KAN DU
KOMME HJEM SO
KE EN KOPPE KAFFE
HOS MEG.
SENER AURELLA

SIMON LAY, instruktør

Simon Lay er engelsk og bor i Oslo med sin norske samboer og tre barn. Han er opprinnelig skuespiller, uteksaminert ved East 15 Acting School i London 1989.

Etter endt utdanning var han blant annet engasjert ved noen av Englands mest populære regionteatre, som Liverpool Playhouse og Sheffield Crucible. I tillegg har han turnert i Frankrike og Italia før han slo seg ned i Norge i 1994. Her har han blant annet medvirket i Nils Gaups spillefilm

Tashunga, samt flere fjernsynsproduksjoner.

Hans erfaring som regissør har han først og fremst hentet fra den frie teatergruppen TESTO (The English Speaking Theatre, Oslo, som han startet med sin samboer i 1996. Gruppen har produsert flere suksessfulle forestillinger, de aller fleste med Lay som regissør. Sist gang Simon Lay hadde regi på en forestilling ved Rogaland Teater var i 2002, med *Damen i sort* på Intimscenen.

KATHRINE HYSING, scenografi og kostymer

Kathrine Hysing er utdannet fra Statens Kunst- og Håndverksskole i Oslo og fra Dramatiska Institutet i Stockholm. Hun har siden virket innen teater, ballett og opera. På Den norske Opera har hun gjort 20 oppsetninger gjennom årene. Utenom Skandinavia har Kathrine Hysing vært engasjert med operaproduksjoner i Aix-en-Provence, Lyon, Paris, Nice, Antwerpen, Glasgow, Dortmund og Stuttgart.

Hun har vært tilknyttet Rogaland

Teater som scenograf en rekke ganger tidligere. En av de store oppsetningene var *Garman & Worse & Co*, hvor oppgaven besto i å gjenskape et Stavanger i miniatyr i den gamle Turnhallen.

For sesongen 2003 går oppgavene slag i slag på Rogaland Teater. I januar var hun ansvarlig for kostymer og scenografi i *A Clockwork Orange* og *04:48 Psykose*, og det største oppdraget blir Rogaland Teaters oppsetning *Evita* i høst.

Tore Renberg: ET UTROLIG KJEKT STYKKE Å ARBEIDE MED!

Forfatteren Henning Mankell har sendt oss en hilsen i anledning norgespremieren på *Hasse Karlsson avslører*. I hilsenen signaliserer han at historien kan være sann. Tore Renberg som har oversatt stykket, får spørsmål om han var klar over dette.

AV INGRID MILDE

-Nei, det visste jeg ikke, men det forbauser meg ikke, svarer han. Og fortsetter: Når en leser stykket får man en følelse av nærhet til stoffet. Du kan merke det på grunn av den troverdige måten han omtaler hendelsene og personene på, du føler at han har vært tilstede, at han har opplevd det.

Dette i motsetning til krimbøkene som Mankell skriver. De er også utrolig veldreide og gode, men de mangler den samme nærheten til stoffet som vi ser

her. Følsomheten for miljøet på den svenske landsbygda, snakkemåten, beskrivelsen av klærne de går i, det utgjør en troverdig historie. Jeg vil spesielt trekke frem følsomheten overfor moren. Portrettet av moren er lysende, mener Renberg.

Ble du overrasket over å bli spurt om å oversette stykket?

-Da Michael Evans ringte ble jeg veldig glad, mer glad enn overrasket, sier han. Jeg er godt kjent med Rogaland Teater,

etter blant annet å ha vært med i Barneteatret i flere år.

-Så har det vært et utrolig kjekt stykke å arbeide med, forteller Renberg.

På hvilken måte nærmet du deg teksten?

Først måtte jeg, som er født i Norge i 1972, prøve å leve meg inn i tiden på den svenske landsbygda på slutten av førti-tallet, fortsetter han. Jeg spurte min mor og noen eldre mennesker om hvordan man snakket sammen på den

tiden, for å få et tidsriktig språk. Forskjellen på språkbruken i Norge og Sverige er også stor.

-Jeg kunne ikke la de to kameratene snakke med dagens språk, det ville blitt helt feil, mener han.

Hvordan tolker du handlingen i stykket?

-Jeg forstår det som en personlig historie. Mankell skildrer et spennende klassesamfunn. Det er en historie med en politisk, samfunnskritisk tekst mot dette klassesamfunnet, slik vi kjenner Henning Mankell fra før:

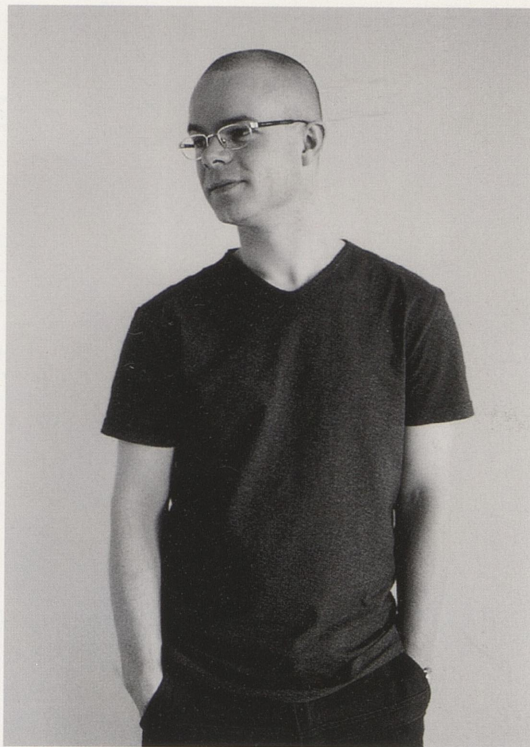
Det er i det hele tatt veldig mange fellestrekk mellom stykket og krimbøkene hans, sier Renberg. Han fortsetter:

-Hasse er fra folket, Svalen er overklassegutt. De er veldig oppmerksomme på at de er fra forskjellige klasser, forklarer Renberg. Særlig moren til Hasse reagerer på at de er sammen, hun liker det ikke.

Er Svalen virkelig ond?

-Ond er et sterkt ord, jeg vil heller si at han har en lav grad av empati. Renberg mener at Svalen er veldig selvpoptatt. Mankell skildrer en karakter som setter andre til side til fordel for egne behov.

-Han er veldig bevisst sin klasse, kort sagt virker det som om alt er en lek for Svalen, sier Renberg, som avslutter: -Men i denne historien leker han med farlige størrelser som han ikke ser konsekvensen av selv.

TORE RENBERG, oversetter

Kveldens oversetter har siden debuten *Sovende floke* i 1995 etablert seg som en av våre mest markante unge forfattere. Han er dessuten kjent som en aktiv debattant, journalist og kritiker, samt som programleder for "Leseforeningen" på NRKTO. Renberg er fra Stavanger, og var aktiv i Rogaland Teaters Barneteater og som rockemusiker i hjembyen, før han tok turen til Bergen for å studere filosofi og litteraturvitenskap. Siden debuten har han publisert en rekke bøker for barn og voksne: *Matriarkat* (1996), *Sinus i Sinus* (1996), *Sinus i blinde* (1997), *Mamma,*

pappa, barn (1997), *Renselse* (1998), *Hando. Kjendo. Søndag* (1999), *En god tid* (2000), *Varmelager fem* (2001). Renberg ble i 1996 tildelt Tarjei Vesaas' debutantpris og Tiden Norsk Forlags skjønnlitterære pris.

Tore Renberg lanserer også en ny roman mandag 17. mars. Denne boken skal komme som hovedbok i Bokklubben Nye Bøker. Tittelen på boken er *Mannen som elsket Yngve*, og handlingen er lagt til Stavanger og miljøet i Studenthuset Folken og Kongsgård skole i 1990.

JOHN F. BRUNGOT, debutant

John F. Brungot er fra Trondheim og ble født i 1977. Han studerte drama og teater i Tromsø før han kom inn på Statens Teaterhøgskole, hvor han ble uteksaminert i mai 2002. Fra Teaterhøgskolen gikk han rett inn i Jo Strømgren kompani.

Han var blant annet med i *There*, en forestilling som vant Hedda-prisen. Siden turnerte han med Jo Strømgren kompani i Norge og i utlandet i stykket *Velkommen til Færøyene*, som også ble vist i Sandnes kulturhus.

John F. Brungot har også medvirket i to filmer som snart kommer på kino. Den ene er *Play* av John Sullivan, sammen med to andre skuespillerne fra Rogaland Teater; Nina Ellen Ødegård og Bartek Kaminski. Alle tre

gikk i samme klasse på Teaterhøgskolen. *Play* kommer på kino nå til sommeren, og er et drama som er spilt inn her i Norge.

Brungot har også vært med i en annen film, roadmovien *Mot Moskva*. Den filmen ble spilt inn i Litauen og i Russland. Regien for filmen ble delt mellom Jo Strømgren og Runar Hodne. Sistnevnte er en ung instruktør som regnes som en av dem som vil prege norske teater i årene som kommer. Han blir aktuell på Rogaland Teater senere i år, da han skal ha regi på *Ett kyss til*, som har premiere på Intimscenen i høst.

John F. Brungot debutterer på Rogaland Teater som Svalen i *Hasse Karlsson avslører* av Henning Mankell.

Vi er en del av den lokale kulturen

Det er kanskje å gå litt for langt å kalle en bank for kultur. Men kultur betyr iallefall mye for oss i SR-Bank. Så mye at vi gjerne vil være en del av den. Derfor støtter vi en rekke lokale kulturtiltak. For når penger investeres i kultur, er det alltid lønnsomt.

Den samvittighetsløse mor
HASSE KARLSSON
den uhyggelige sannheten
som frøs ihjel på en jerban

AV HENNING MANKELL
OVERSATT AV TORE RENBERG

Depotbiblioteket

03sd 20 520

NORGESPREMIERE LØRDAG 15. MARS 2003

Med: ANDERS DALE JOHN FJELNSETH BRUNGOT
JORILL KITTANG SIGNY SANDSBERG ILSE KRAMM

Instruktør: SIMON LAY Scenograf: KATHRINE HYSING
Maskør: JULIE A. CLARK Lysdesigner: TORILL LUND
Dramaturg: MICHAEL EVANS Lydansvarlig: FRODE YTRE-ARNE

Tromboneinnslag: EBBE SIVERTSEN
Inspisient: ANNE MARTHE STRAND Sufflør: GUDRUN ROSSNES
Rekvisitører: TOVE IDLAND LAILA ÅSERØD LIDSHEIM
Overscenemester: NILS VOLD Scenemester: TERJE SKJØRESTED
Alle kostymer og dekorasjoner er produsert ved Rogaland Teater.

Takk til: Thor G. Norås

Forlag: Columbine Teaterforlag ved Berit Gullberg
Foto: Emile M. E. Ashley Trykk: Dahle Trykkeri AS
Programredaksjon: Michael Evans, Ingjerd Egeberg, Ingrid Milde, Cecilie Thunem.
Redaktør: Ingrid Milde Ansvarlig utgiver: Ingjerd Egeberg

SpareBank 1 SR-Bank